

HISTORIA DA FILOSOFÍA

OPCIÓN A

Lea atentamente o seguinte texto de ARISTÓTELES e a partir del responda as cuestións que se formulan.

- Teña en conta que se trata de **cuestións interrelacionadas**. Procure integrar as respostas nunha **composición redactada de maneira unitaria**.
- Na avaliación da proba teranse en conta non só os contidos do exposto (coñecemento da materia), senón tamén as calidades formais da exposición, tanto nos aspectos relativos ao uso dun vocabulario axeitado coma no referente á corrección sintáctica, ortográfica e estilística.

TEXTO

De todo iso resulta que a cidade é das realidades naturais e que o home é un animal social (*zôon politikón*), e que o asocial por natureza e non por acaso ou é inferior ou superior ó home, como o censurado por Homero como “home sen tribo, sen leis, sen fogar”, pois quen é tal por natureza tamén é desexoso de guerra, por ser como unha peza solta no xogo das damas.

Por qué o home é animal social en maior medida que a abella ou calquera animal gregario é cousa evidente: a natureza, como dicimos, nada fai en van, o home é o único dos animais que ten a palabra (*lógos*). Pois ben, a voz é signo do doloroso e do pracenteiro e por iso está presente tamén nos outros animais, xa que a súa natureza chega ata ter percepcións do doloroso e do pracenteiro, e a que as signifiquen os uns ós outros. Pero a palabra é para expresar o conveniente e o danoso, así como o xusto e o inxusto, porque é propio dos homes fronte dos outros animais ser o único que ten percepción do ben e do mal, do xusto e do inxusto, e doutras cousas. A comunidade en todo iso fai a familia e a cidade.

ARISTÓTELES, *Política*, I, cap. II (trad. de J. J Moralejo Álvarez)

CUESTIÓNS PRINCIPAIS ÁS QUE DEBE DAR RESPOSTA A COMPOSICIÓN

- I) **Marco histórico e conceptual (avaliación: de 0 a 2,5 puntos):**
 - Situar o autor do texto no seu marco histórico e filosófico.
 - Cuestión contextual: *A formación da polis grega*.
- II) **Comprensión temática (avaliación: de 0 a 6 puntos):**
 - Lea atentamente o texto e *a partir del* responda a seguinte cuestión temática: *Ética e política en Aristóteles: a areté, a idea de polis e a condición de cidadán*.
- III) **Cuestión transversal (avaliación: de 0 a 1,5 puntos):**
 - Atendendo á problemática do texto e á cuestión temática expoña, con claridade e rigor conceptual, as relacións (de semellanza ou diferenza) con outros autores, correntes filosóficas ou épocas da Historia da Filosofía.
 - Comentario persoal.

HISTORIA DA FILOSOFÍA

OPCIÓN B

Lea atentamente o seguinte texto de KANT e a partir del responda as cuestións que se formulan.

- Teña en conta que se trata de **cuestións interrelacionadas**. Procure integrar as respostas nunha **composición redactada de maneira unitaria**.
- Na avaliación da proba teranse en conta non só os contidos do exposto (coñecemento da materia), senón tamén as calidades formais da exposición, tanto nos aspectos relativos ao uso dun vocabulario axeitado coma no referente á corrección sintáctica, ortográfica e estilística.

TEXTO

Pois ben, todos os *imperativos* ordenan ou *hipotética* ou *categoricamente*. Aqueles [os hipotéticos] representan a *necesidade práctica* dunha posible acción como medio para acadar outra cousa que se queira (ou que posiblemente se queira). O imperativo categórico sería aquel que representa unha acción como obxectivamente necesaria por si mesma, sen relación con ningún outro fin.

(...) un imperativo que, sen poñer como condición ningún outro propósito acadable por medio dun determinado comportamento, ordena ese comportamento de inmediato (...) Non concirne á materia da acción e ó que dela poida resultar, senón á forma e ó principio do que ela mesma se deriva, e o esencialmente bo de tal acción reside na disposición de ánimo, calquera que sexa o resultado da acción. Este imperativo pode chamarse o imperativo da *moralidade*.

I. Kant, *Fundamentación da metafísica dos costumes*, 2ª sec. (trad. de R. Martínez Castro)

CUESTIÓN PRINCIPAL ÁS QUE DEBE DAR RESPONDA A COMPOSICIÓN

IV) **Marco histórico e conceptual** (avaliación: de 0 a 2,5 puntos):

- Situar o autor do texto no seu marco histórico e filosófico.
- Cuestión contextual: *Características da razón ilustrada*.

V) **Comprensión temática** (avaliación: de 0 a 6 puntos):

- Lea atentamente o texto e a partir del responda a seguinte cuestión temática: *O formalismo moral*.

VI) **Cuestión transversal** (avaliación: de 0 a 1,5 puntos):

- Atendendo á problemática do texto e á cuestión temática expoña, con claridade e rigor conceptual, as relacións (de semellanza ou diferenza) con outros autores, correntes filosóficas ou épocas da Historia da Filosofía.
- Comentario persoal.

HISTORIA DA FILOSOFÍA

OPCIÓN A

Lea atentamente o seguinte texto de LOCKE e a partir del responda as cuestións que se formulan.

- Teña en conta que se trata de **cuestións interrelacionadas**. Procure integrar as respostas nunha **composición redactada de maneira unitaria**.
- Na avaliación da proba teranse en conta non só os contidos do exposto (coñecemento da materia), senón tamén as calidades formais da exposición, tanto nos aspectos relativos ao uso dun vocabulario axeitado coma no referente á corrección sintáctica, ortográfica e estilística.

TEXTO

Polo tanto, onde queira que calquera número de persoas se xunten nunha sociedade dispostas a abandonar cada un o seu poder executivo da lei da natureza, e a renunciar a el a favor do poder público, alí e só alí haberá unha sociedade política ou civil. E isto dáse onde queira que un número calquera de homes, en estado de natureza, pase a formar unha sociedade co fin de construír unha persoa ou corpo político baixo a soberanía dun goberno supremo, ou tamén cando calquera particular se une e incorpora a un goberno xa feito. Xa que neste caso autoriza á sociedade ou, o que é o mesmo, ó poder lexislativo dela a facer leis para el, tal e como o ben público de dita sociedade requira, para a execución das cales é preciso (como para os seus propios decretos) a súa colaboración. E isto pon os homes fóra do estado de natureza.

J. LOCKE, *Segundo ensaio sobre o goberno civil*, VII, § 89 (trad. de M. E. González Escudero)

CUESTIÓNS PRINCIPAIS ÁS QUE DEBE DAR RESPONSTA A COMPOSICIÓN

- I) **Marco histórico e conceptual** (avaliación: de 0 a 2,5 puntos):
 - Situar o autor do texto no seu marco histórico e filosófico.
 - Cuestión contextual: *Renacemento e Reforma*.
- II) **Comprensión temática** (avaliación: de 0 a 6 puntos):
 - Lea atentamente o texto e a partir del responda a seguinte cuestión temática: *A idea de “estado de natureza” como fundamento ideolóxico do novo Estado burgués: a teoría do contrato social en Locke*.
- III) **Cuestión transversal** (avaliación: de 0 a 1,5 puntos):
 - Atendendo á problemática do texto e á cuestión temática, expoña, con claridade e rigor conceptual, as relacións (de semellanza ou diferenza) con outros autores, correntes filosóficas ou épocas da Historia da Filosofía.
 - Comentario persoal.

HISTORIA DA FILOSOFÍA

OPCIÓN B

Lea atentamente o seguinte texto de MARX e a partir del responda as cuestións que se formulan.

- Teña en conta que se trata de **cuestións interrelacionadas**. Procure integrar as respostas nunha **composición redactada de maneira unitaria**.
- Na avaliación da proba teranse en conta non só os contidos do exposto (coñecemento da materia), senón tamén as calidades formais da exposición, tanto nos aspectos relativos ao uso dun vocabulario axeitado coma no referente á corrección sintáctica, ortográfica e estilística.

TEXTO

En que consiste, pois, a alienación do traballo?

Primeiro, en que o traballo é *externo* ao traballador, é dicir, que non pertence á súa esencia, que, por iso, o traballador non se afirma no seu traballo, senón que se nega, non se sente ben, senón infeliz, non desenvolve unha enerxía física e espiritual, senón que mortifica o seu corpo e estraga o seu espírito. De aí que o traballador só se sinta consigo mesmo fóra do traballo e no traballo fóra de si. “No seu” está cando non traballa e cando traballa non está “no seu”. O seu traballo non é, pois, voluntario, senón obrigado, *traballo forzado*. Non é daquela a satisfacción dunha necesidade, senón só un *medio* para satisfacer necesidades alleas. (...) Finalmente, a exterioridade do traballo para o traballador maniféstase en que non é o seu propio traballo, senón o doutro, en que non lle pertence, en que no traballo non se pertence a si mesmo, senón a outro.

K. MARX, *Manuscritos económico-filosóficos de 1844*, I, XXIII (trad. de R. Martínez Castro)

CUESTIÓNS PRINCIPAIS ÁS QUE DEBE DAR RESPONDA A COMPOSICIÓN

IV) **Marco histórico e conceptual** (avaliación: de 0 a 2,5 puntos):

- Situar o autor do texto no seu marco histórico e filosófico.
- Cuestión contextual: *Revolución industrial e movemento obreiro*.

V) **Comprensión temática** (avaliación: de 0 a 6 puntos):

- Lea atentamente o texto e a partir del responda a seguinte cuestión temática: *O concepto de alienación*.

VI) **Cuestión transversal** (avaliación: de 0 a 1,5 puntos):

- Atendendo á problemática do texto e á cuestión temática, expoña, con claridade e rigor conceptual, as relacións (de semellanza ou diferenza) con outros autores, correntes filosóficas ou épocas da Historia da Filosofía.
- Comentario persoal.

Criterios de Avaliación / Corrección

CONVOCATORIA DE XUÑO

A cualificación máxima (10 ptos.) distribuirase do seguinte xeito:

1ª parte: MARCO HISTÓRICO E CONCEPTUAL **2,5**

Avaliarase a comprensión epocal de acordo cos contidos propostos pola “cuestión contextual”.

2ª parte: COMPRENSIÓN TEMÁTICA **6**

(Trátase de avaliar os coñecementos sobre o autor centrándose na temática formulada e, en relación con esta, na comprensión do texto.)

3ª parte: CUESTIÓN TRANSVERSAL **1,5**

Distribuídos consonte aos seguintes criterios e proporcións:

— Cuestión transversal **1,5**

— Comentario persoal **[0,5]**

(Trátase de avaliar a **capacidade do alumno/a** para situar a cuestión temática no **horizonte global da Historia da Filosofía**.)

Hai que contar coa posibilidade de que un/unha alumno/a poida introducir algún comentario persoal atinado que poña en evidencia a súa comprensión. Os comentarios persoais que o/a alumno/a poida eventualmente facer, se son pertinentes e atinados, poden ser avaliados ata 0,5 ptos. Isto é: ao/á alumno/a que introduce comentarios pertinentes e atinados outorgaríanselle **0,5 ptos.**, que se sumarían á cualificación parcial que merecese a resposta á cuestión transversal.

Todas estas cualificacións **presupoñen** que estamos diante dunha composición unitaria, ben estruturada, correcta desde o punto de vista sintáctico, escrita con pulcritude, respectando escrupulosamente a normativa ortográfica, usando o léxico axeitado e poñendo en evidencia unha boa comprensión dos conceptos concernidos. Así pois, a corrección deberá tomar en conta os seguintes aspectos:

1. Orde e articulación da composición.
2. Corrección ortográfica e gramatical.
3. Riqueza léxica.
4. Precisión conceptual.

— Entre os “defectos de composición” débese **penalizar o recurso abusivo a esquemas e cadros** que claramente pretendan substituír a exposición verbal, respectando, claro está, aqueles esquemas ou cadros que, sen eludir a redacción, estean oportunamente introducidos como complementos da mesma.

— O carácter unitario da exposición non se desprende da mera ausencia de compartimentación, senón que se refire á **efectiva estruturación unitaria**.

— **No tocante á corrección ortográfica e gramatical** debemos ser tolerantes cos erros eventuais achacables ás circunstancias propias dun exame. Tamén podemos interpretar con lasitude erros particulares e reiterativos (inorreccións ortográficas limitadas en tal ou cal expresión, construción defectuosa de tal ou cal estrutura gramatical). Temos, iso si, que prestar atención ao teor xeral do exercicio, sobre todo á combinación de reiteración e diversidade nas inorreccións ortográficas, revelando grave descoñecemento e/ou desidia, así como á incapacidade para manter un nivel xeral de corrección gramatical.

— **No que atinxe ao uso do léxico e mais á comprensión conceptual** tense que ser **rigoroso con aqueles termos e conceptos que resulten esenciais para a comprensión do texto e das cuestións formuladas, así como para a correcta elaboración das respostas**. Debemos penalizar os defectos expresivos que denoten carencias discursivas graves dentro do nivel esixible para unha persoa que aspire a acceder á Universidade.

Criterios de Avaliación / Corrección

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

A cualificación máxima (10 ptos.) distribuirase do seguinte xeito:

1ª parte: MARCO HISTÓRICO E CONCEPTUAL **2,5**

Avaliarase a comprensión epocal de acordo cos contidos propostos pola “cuestión contextual”.

2ª parte: COMPRENSIÓN TEMÁTICA **6**

(Trátase de avaliar os **coñecementos sobre o autor** centrándose na **temática formulada** e, en relación con esta, na **comprensión do texto**.)

3ª parte: CUESTIÓN TRANSVERSAL **1,5**

Distribuídos consonte aos seguintes criterios e proporcións:

— Cuestión transversal **1,5**

— Comentario persoal **[0,5]**

(Trátase de avaliar a **capacidade do alumno/a** para situar a cuestión temática no **horizonte global da Historia da Filosofía**.)

Hai que contar coa posibilidade de que un/unha alumno/a poida introducir algún comentario persoal atinado que poña en evidencia a súa comprensión. Os comentarios persoais que o/a alumno/a poida eventualmente facer, se son pertinentes e atinados, poden ser avaliados ata 0,5 ptos. Isto é: ao/á alumno/a que introduce comentarios pertinentes e atinados outorgaríanselle **0,5 ptos.**, que se sumarían á cualificación parcial que merecese a resposta á cuestión transversal.

Todas estas cualificacións **presupoñen** que estamos diante dunha composición unitaria, ben estruturada, correcta desde o punto de vista sintáctico, escrita con pulcritude, respectando escrupulosamente a normativa ortográfica, usando o léxico axeitado e poñendo en evidencia unha boa comprensión dos conceptos concernidos. Así pois, a corrección deberá tomar en conta os seguintes aspectos:

1. Orde e articulación da composición.
2. Corrección ortográfica e gramatical.
3. Riqueza léxica.
4. Precisión conceptual.

— Entre os “defectos de composición” débese penalizar o recurso abusivo a esquemas e cadros que claramente pretendan substituír a exposición verbal, respectando, claro está, aqueles esquemas ou cadros que, sen eludir a redacción, estean oportunamente introducidos como complementos dela.

— O carácter unitario da exposición non se desprende da mera ausencia de compartimentación, senón que se refire á efectiva estruturación unitaria.

— No tocante á corrección ortográfica e gramatical debemos ser tolerantes cos erros eventuais atribuíbles ás circunstancias propias dun exame. Tamén podemos interpretar con lasitude erros particulares e reiterativos (incorreccións ortográficas limitadas en tal ou cal expresión, construción defectuosa de tal ou cal estrutura gramatical). Temos, iso si, que prestar atención ao teor xeral do exercicio, sobre todo á combinación de reiteración e diversidade nas incorreccións ortográficas, revelando grave descoñecemento ou desidia, así como á incapacidade para manter un nivel xeral de corrección gramatical.

— No que atinxe ao uso do léxico e mais á comprensión conceptual tense que ser rigoroso con aqueles termos e conceptos que resulten esenciais para a comprensión do texto e das cuestións formuladas, así como para a correcta elaboración das respostas. Debemos penalizar os defectos expresivos que denoten carencias discursivas graves dentro do nivel esixible para unha persoa que aspire a acceder á Universidade.